

En styrket integrationsindsats – oplæg til drøftelser med KL

Danmark modtager i disse år historisk mange flygtninge.

Kommunerne forventes alene i år at modtage op mod 17.000 flygtninge, ligesom der også vil komme et stort antal familiesammenførte de kommende år. Det er en stor udfordring for kommunerne at modtage og integrere de nyankomne.

Regeringen ønsker derfor, at kommunerne har de nødvendige rammer for at kunne håndtere de personer, der får opholdstilladelse i Danmark. Kommunerne skal ikke mødes med urealistiske krav i deres arbejde.

Samtidig må vi erkende, at vi som samfund har været alt for dårlige til at få nyankomne integreret. Der er behov for i langt højere grad at få nyankomne ud på arbejdspladserne. Her lærer man danske normer og værdier, opbygger netværk og får de bedste forudsætninger for at komme i varig beskæftigelse.

Regeringen vil indlede drøftelser med KL om nye rammer for integrationsindsatsen parallelt med trepartsdrøftelserne om en bedre arbejdsmarkedsintegration. Forhandlingerne med KL vil ligge i forlængelse af den dialog om et styrket integrationsprogram, som regeringen gennem de seneste måneder har haft med kommunerne og andre aktører og vil bl.a. tage udgangspunkt i de forslag, som KL og kommunerne er kommet med.

Bedre rammer for den kommunale integrationsindsats

Flygtningesituationen stiller kommunerne over for store udfordringer vedrørende modtagelse og integration af nyankomne flygtninge. Blandt andet står kommunerne over for en stor opgave med at finde egnede boliger og med at håndtere et stort antal nytilkomne i kommunernes dagtilbud, skoler og sundhedstilbud mv.

Det er derfor vigtigt, at kommunerne har den fornødne fleksibilitet i rammerne for deres integrationsindsats. Der skal ikke stilles urealistiske krav til indsatsen. Tværtimod er der behov for at lempe nogle af de krav, som stilles i dag. Kommunerne skal bruge tiden meningsfuldt og på at få de nyankomne i job, og ikke på uhensigtsmæssige procedurer og regler.

Boks 1

Bedre rammer for den kommunale integrationsindsats

Regeringen vil bl.a. drøfte følgende med KL:

- **Fleksible rammer for indsatsen.** Det omfatter blandt andet muligheden for at målrette tilbuddet om helbreds-vurderinger og større frihed for kommunerne til tilrettelæggelse af sprogindsatsen for de mindste og modtage-undervisningen for skolebørnene. KL er fx kommet med forslag om at hæve klasseloftet i modtageklasser, så der kan være flere børn i en klasse eller justere kravet til, hvor mange klassetrin en modtageklasse kan spænde over. Det kan også være ved at fjerne regler og proceskrav, som i dag gør kommunernes arbejde unødigt bureaukratisk – fx ved at forenkle reglerne om integrationsplanen og integrationskontrakten i integrationsloven.

- **Større fleksibilitet i boligplaceringen.** Regeringen har allerede lempet reglerne, så boligplacering kan ske mere fleksibelt. Regeringen vil drøfte med KL, hvordan man kan lette kommunernes opgave med at finde boliger til flygtninge. Det kan både være lempelser inden for de nuværende rammer, men også nye tiltag, som skal hjælpe kommunerne med at finde et tilstrækkeligt antal boliger.

Tidlig indsats

Kommunerne skal have det bedst mulige grundlag for at iværksætte en tidlig og effektiv integrationsindsats fra dag ét efter en flygtnings ankomst til kommunen. Kommunens viden om den enkelte flygtnings forudsætninger forud for overdragelsen til kommunen skal være bedre. Derfor skal ventetiden i asylcentre, efter der er meddelt asyl, udnyttes bedre.

Boks 2

Tidlig indsats

Regeringen vil bl.a. drøfte følgende med KL:

- **Mere målrettet anvendelse af ventetiden mellem asylsystem og en ny hverdag i kommunerne.** Der skal være et styrket fokus på intensiv danskundervisning i overgangsfasen (turbodansk). Der kan ske en bedre og tidligere afdækning af flygtninges kompetencer. Videregivelsen af oplysninger fra asyloperatøren til kommunerne skal forbedres og visiteringen af flygtninge til kommunerne styrkes.
- **Forberedelse til et nyt samfund.** De nyankomne skal have en klar forståelse for, hvilke forventninger der stilles til dem som nye borgere i Danmark, herunder viden om rettigheder, demokratiske principper og ligestilling mellem kønnene i Danmark. Her kan civilsamfundet også spille en rolle.
- **Forberedelse af indsatsen.** Kommunen kan forberede indsatsen allerede, når den får besked om, at en asylansøger får asyl. Det sker omkring halvanden måned, før flygtningen flytter til kommunen. Når kommunen modtager oplysninger om kvalifikationer og erfaring, kan det tilstræbes at finde plads til flygtningen inden for den branche, hvor han eller hun har arbejdet før.

Klart jobfokus i integrationsindsatsen

Arbejdsmarkedstilknytning er afgørende for en succesfuld integration, og nyankomne flygtninge skal hurtigst muligt ud på en dansk arbejdsplads og i beskæftigelse frem for at blive henvist til offentlig forsørgelse.

I dag kommer alt for få i beskæftigelse. Det skal der ændres på. Der skal ske et grundlæggende skift i måden, som vi møder nyankomne flygtninge og familiesammenførte til flygtninge på, så alle mødes med en forventning om, at de kan bidrage på det danske arbejdsmarked, og flere kommer ud på arbejdspladserne.

Det skal være så enkelt som muligt for virksomhederne at ansætte flygtninge. Det skal drøftes, hvordan de nuværende regler for støttet beskæftigelse kan blive mere smidige. Og om samarbejdet på tværs af kommuner kan styrkes bl.a. for at undgå, at virksomheder må henvende sig til flere forskellige kommuner, hvis de vil ansætte flygtninge eller selv stå for danskundervisningen. Et bredere samarbejde på tværs vil også kunne bidrage til at virksomhederne nemmere kan få medarbejdere med særlige kompetencer.

Regeringen har med indførelsen af integrationsydelsen øget den enkeltes tilskyndelse til beskæftigelse. Omlægningen af den statslige refusion til kommunerne

betyder ligeledes, at kommunernes økonomiske incitament er øget markant. Det er skridt i den rigtige retning, men der er fortsat behov for, at integrationsindsatsen i kommunerne gøres langt mere jobrettet.

Boks 3

Klart jobfokus i integrationsindsatsen

Regeringen vil bl.a. drøfte følgende med KL:

- **Et mere effektivt integrationsprogram.** Integrationsprogrammet intensiveres med henblik på at sikre den korteste vej til beskæftigelse. Det foreslås, at integrationsprogrammet afkortes til 1 år med mulighed for forlængelse i yderligere 4 år. Det første år skal have et entydigt jobfokus og virksomhedsrettet indsats. Regeringen foreslår at afskaffe det nuværende krav om 37 timers aktivering om ugen. Flygtninge skal i stedet ud på en virksomhed senest efter to uger i mindst 15 timer om ugen.
- **Nyankomne flygtninge og familiesammenførte skal som udgangspunkt visiteres jobparate.** Fremover skal nyankomne mødes med en forventning om, at alle kan og skal arbejde fra start. Det skal være slut med unødvendige krav og barrierer for, at flygtninge kan betragtes som jobparate og få mulighed for at bidrage til arbejdsmarkedet. Udgangspunktet skal være, at flygtninge fremover mødes med en forventning om, at de kan bidrage på det danske arbejdsmarked. De skal derfor mødes som jobparate fra første dag.
- **Kommunernes anvendelse af virksomhedsrettede tilbud skal øges.** Virksomhedsnære indsatser indebærer erfaringsmæssigt generelt de bedste resultater. Udgangspunktet skal derfor være, at nyankomne skal have en virksomhedsrettet indsats i det første år. Hvis den nyankomne ikke er kommet i beskæftigelse efter det første år, kan der tilbydes nyttejob som et virksomhedsrettet tilbud. Det skal medvirke til at understrege, at alle er forpligtet til at yde en aktiv indsats for egen integration og i videst muligt omfang skal gøre nytte, også i en periode, hvor der modtages hjælp til forsørgelse.
- **Et klart jobfokus og iværksættelse af virksomhedsrettede indsatser skal ske hurtigst muligt.** Danskundervisning eller andre indsatser i integrationsprogrammet må ikke stå i vejen for en virksomhedsrettet indsats. Integrationsprogrammet skal således indrettes, så nyankomne allerede efter 2 uger kommer ud på virksomhederne, hvor den egentlige integration sker.
- **Hurtigere og enklere indgang til kommunerne.** Regeringen vil drøfte med KL, hvordan de nuværende regler for støttet beskæftigelse kan blive mere smidige. Og om samarbejdet på tværs af kommuner kan styrkes, så det bliver lettere for virksomhederne at få kontakt til relevante flygtninge – bl.a. så virksomhederne får en hurtig og enkel adgang til arbejdskraften og ikke risikerer at skulle kontakte flere forskellige kommuner, hvis de vil ansætte en flygtning eller selv stå for danskundervisningen.

Erhvervsrettet danskuddannelse for nyankomne flygtninge

Danskuddannelse er vigtige for at kunne fungere i det danske samfund, men danskundervisningen må ikke ske på bekostning af mulighederne for at deltage på arbejdsmarkedet.

Boks 4

Erhvervsrettet danskuddannelse for nyankomne flygtninge

Regeringen vil bl.a. drøfte følgende med KL:

- **Virksomhedsrettet danskundervisning på virksomhederne.** Virksomheder, som ansætter nyankomne – enten i ordinære jobs eller i forbindelse med løntilskud eller virksomhedspraktik – og som ønsker ansvaret for danskundervisningen, skal efter godkendelse i den enkelte kommune have adgang til selv at organisere danskundervisningen inden for den nuværende økonomiske ramme for danskundervisning.
- **Undervisningen skal være en integreret del af de virksomhedsrettede tilbud.** Danskundervisningen skal ikke stå i vejen for den virksomhedsrettede indsats, men tilpasses derefter. Den skal i større omfang afholdes i

tilknytning til arbejdspladsen, så danskuddannelser kan blive anvendt i praksis. Antallet af timer på holdbaseret undervisning nedbringes og erstattes med øget anvendelse af sprogpraktik og ved brug af sprogmentorer, som medvirker til at koble sprogundervisningen til funktioner på arbejdspladsen.

- **Målstyret finansiering af danskuddannelserne for at sikre større progression.** Finansieringen af danskuddannelse til voksne udlændinge skal i højere grad tilskynde, at kursisterne gennemfører undervisningen og består en afsluttende danskprøve. Succeskriteriet for en vellykket danskundervisning er ikke kun, hvor hurtigt flygtninge lærer dansk, men også hvor mange der kommer i virksomhedsrettede tilbud og i sidste ende kommer i ordinær beskæftigelse.
- **Større progression og mindre fravær på danskuddannelsen.** Der skal sikres større progression og mindre fravær på danskuddannelsen, og undervisningens indhold skal være mere arbejdsmarkedsrelateret. Undervisningen kan fx i højere grad målrettes beskæftigelse inden for udvalgte brancher.
- **Regelforenkling på danskuddannelsesområdet.** Regeringen vil sammen med kommunerne se på, om reglerne for danskundervisning kan forenkles.

Øget brug af medbragte kompetencer

Nogle nyankomne har uddannelse og erfaring, som kan bruges på det danske arbejdsmarked. Disse kompetencer skal i højere grad end i dag bringes i spil. Nyankomnes medbragte uddannelser, erhvervs erfaringer og kompetencer skal derfor afklares hurtigere og mere systematisk. Det skal både ske før nyankomne kommer ud i kommunerne, ligesom kommunerne mere systematisk skal afdække medbragte kompetencer.

Boks 5

Øget brug af medbragte kompetencer

Regeringen vil bl.a. drøfte følgende med KL:

- **Afklaringen af uddannelser og kompetencer skal målrettes brancher med lokale jobmuligheder.** En målrettet kompetenceafklaring skal understøtte, at flygtningens kompetencer bliver bragt bedst muligt i spil, og at de kommer i beskæftigelse på kortest mulig tid. I den forbindelse skal der ses på, om der er behov for nye redskaber til at afdække kompetencer målrettet direkte imod konkrete brancher og jobområder.
- **Bedre match af kompetencer og placering.** For de flygtninge, der har en relevant uddannelse eller erhvervs erfaring, skal flygtningenes baggrund i højere grad indgå i afgørelsen om placering i de enkelte kommuner. Regeringen vil også præcisere i integrationsloven, at flygtninge, der får arbejde i en anden kommune, kan flytte, hvis dette er nødvendigt for at få arbejdet.

Fokuseret finansiering

Kommunernes økonomi – også på integrationsområdet – fastlægges i de årlige økonomiaftaler mellem regeringen og KL. Det ændres der ikke på. I forlængelse af det gennemførte eftersyn af økonomien på integrationsområdet kan der dog være grund til at drøfte med kommunerne, om der er behov for at justere og målrette den måde, hvorpå finansieringen af integrationsindsatsen i dag er sammensat.

Regeringen foreslår en midlertidig forhøjelse på 50 pct. af grundtilskuddet til flygtninge og familiesammenførte til flygtninge. Det vil understøtte økonomien for de kommuner, som modtager mange flygtninge.

En god håndtering af integrationsopgaven er afgørende for, at kommunerne har midler til at udvikle velfærden. For en kommune giver det en økonomiske gevinst, hver gang en flygtning kommer i arbejde.

Men regeringen ønsker at give den enkelte kommune en ekstra tilskyndelse til at få flygtninge i job.

For det første vil regeringen forhøje det resultattilskud, som udløses, når en kommune får en flygtning i job eller uddannelse, med ca. 25.000 kr. de første 3 år. Og for det andet forlænges perioden med resultattilskuddet fra 3 til 5 år.